

V Bruselu dne 22.5.2018
COM(2018) 269 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Zapojovat, propojovat a posilovat mladé lidi: nová strategie EU pro mládež

{SWD(2018) 168 final} - {SWD(2018) 169 final}

1. Na cestě k nové strategii EU pro mládež

Mladí lidé chtějí převzít kontrolu nad svým životem, zapojovat se a podporovat ostatní. Přitom ale mnozí čelí nejisté budoucnosti v důsledku technologického vývoje, demografických trendů, diskriminace, sociálního vyloučení, falešných zpráv a populismu s dosud nejasnými dopady na zaměstnanost, dovednosti či způsob fungování demokracie. Více než kdy jindy musí být odolní vůči těmto problémům a schopni se jim přizpůsobovat. Měli by získat potřebné dovednosti k tomu, aby mohli přispět k prosperujícím, demokratickým a soudržným společnostem v Evropě i mimo ni. V dnešním propojeném světě je mnoho mladých lidí znepokojeno globálními problémy, jako je změna klimatu nebo mír a bezpečnost.

Navzdory hospodářskému vzestupu a nižší nezaměstnanosti přetrvávají nerovnosti, včetně nerovností mezi generacemi. Poprvé od druhé světové války existuje reálné riziko, že dnešní mladá generace bude nakonec hůře zaopatřená než jejich rodiče¹. Až 29 % mladých lidí ve věku 16–29 let je vystaveno riziku chudoby nebo sociálního vyloučení a 11,6 % mladých lidí ve věku 15–24 nestuduje, nejsou zaměstnáni ani se neúčastní odborné přípravy (tzv. NEET)², přičemž 15,9 % mladých lidí v této věkové skupině je nezaměstnaných – což je dvojnásobek oproti obecné míře nezaměstnanosti. Sociálně-ekonomické a demokratické vyloučení jdou ruku v ruce³. Mladí lidé, kteří bojují s nevýhodami, jsou obecně méně aktivními občany a mají menší důvěru v instituce. Zároveň těžší méně z projektů mobility včetně programu Erasmus+.

Evropa si nemůže dovolit plýtvat talentem, připouštět sociální vyloučení či ztrátu motivace mezi mládeží. Mladí lidé by měli být nejen tvůrci vlastního života, ale měli by také přispívat k pozitivní změně ve společnosti. Nový Evropský sbor solidarity je svědectvím o touze mnoha mladých Evropanů projevit solidaritu vůči lidem a oblastem v nouzi, což je základní hodnotou evropské spolupráce.

Vedoucí představitelé EU se v roce 2016 shodli na tom, že je potřeba učinit kroky na podporu mladých lidí.⁴ V Bratislavském plánu⁵ se zavázali k vytváření lepších příležitostí pro mladé lidi, tedy k ambicím, které od té doby byly naplňovány, například při práci na evropském prostoru vzdělávání.⁶

Aby mohli mladí lidé plně využívat přínosů opatření EU, musí tato opatření zohledňovat jejich ambice, kreativitu a nadání. Mladí lidé naopak obohacují ambice EU: tato generace je nejvíce vzdělaná a jedna z nejkreativnějších, pokud jde o používání informačních a komunikačních technologií a sociálních médií.

EU již v roce 2002 zavedla specializovanou spolupráci v rámci politiky EU v oblasti mládeže založenou na zásadách aktivní účasti a rovného přístupu k příležitostem, a to v součinnosti s ostatními politikami zaměřenými na mladé lidi, jako jsou oblasti vzdělávání a zaměstnanosti. Spolupráce vedla k politickým a legislativním změnám v členských státech a přispěla k budování kapacit mládežnických organizací. Zůstávají však nevyřešené významné problémy, jako například zapojování většího počtu mladých lidí z rozmanitějšího prostředí, včetně těch, kteří mají méně příležitostí, a lepší oslovování na místní úrovni.

¹ Bílá kniha o budoucnosti Evropy, březen 2017.

² Eurostat, 2016.

³ Eurofound – sekce NEET: <https://www.eurofound.europa.eu/cs/topic/NEETs>.

⁴ Sdělení Komise o investici do Evropské mládeže (COM(2016) 940).

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/media/21250/160916-bratislava-declaration-and-roadmapen16.pdf>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/news/towards-european-education-area-2025-2017-nov-14_cs

Zapojováním a posilováním postavení mladých žen a mužů může politika v oblasti mládeže přispět k úspěšnému naplnění vize kontinentu, kde mohou mladí lidé využívat příležitosti s odkazem na evropské hodnoty, jak je uvedeno ve sdělení Komise o „posilování evropské identity prostřednictvím vzdělávání a kultury“⁷.

Obnovená spolupráce EU v oblasti mládeže může pomoci překonat současný paradox zapojení. Mladí lidé projevují zájem o politiku⁸ a jsou aktivní ve společenském dění: 53 % se zapojuje do organizované činnosti, téměř třetina jsou aktivní dobrovolníci a další podporují různá společenská témata prostřednictvím mediální pozornosti nebo spotřebitelské volby. Přesto mají tendence se odvracet od tradičních forem zapojení. Mládež ohrožená sociálním vyloučením je nedostatečně zastoupena, a to ve všech oblastech. Osoby s rozhodovací pravomocí musí zajistit, aby se zapojení stalo realitou pro všechny mladé lidi: kroky ve prospěch mladých lidí musí být transparentní, musí je oslovit a komunikovat s nimi přístupnou formou skrze jimi preferované kanály (jako jsou sociální sítě) a prosazovat jejich zapojení do rozhodování.

Komise se ve svém sdělení z prosince 2016 zavázala k posílení účasti mládeže po roce 2018⁹. Rada zase vyzvala k „udržení a zintenzivnění účinné evropské spolupráce v oblasti mládeže v období po roce 2018“¹⁰.

Komise proto navrhuje novou strategii EU pro mládež, která odkazuje na společný závazek Komise a členských států k naplňování této politiky při plném dodržování zásady subsidiarity. Aby byla politika v oblasti mládeže ještě účinněji sladěna s financováním EU, které podporuje její cíle, měla by být strategie uplatňována až do konce příštího víceletého finančního rámce. Její priority vycházejí z kvalitních zdrojů údajů¹¹, externího hodnocení¹², postojů vyjádřených evropskými institucemi a konzultací provedených v roce 2017 v rámci „Roku naslouchání“¹³ a projektu „Nový způsob prezentace významu Evropy“¹⁴. Tyto jednotně zdůrazňují, že spolupráce EU v oblasti mládeže přinesla hmatatelné výhody a poukazují na její potenciál. Nová strategie bude vycházet z úspěchů té předchozí, zlepšovat její přístupnost, viditelnost a dopad, aby zajistila lepší účast mladých lidí.

Shrnutí hlavních opatření

- zlepšit **spolupráci napříč odvětvími** v různých oblastech politiky, a to i prostřednictvím **koordinátora EU pro mládež**, s cílem poskytnout mládeži hlas při utváření politik EU,
- **sledovat** výdaje EU na mládež,
- zahájit nový a inkluzivnější **dialog EU s mládeží** se zaměřením na mládež s omezenými příležitostmi,

⁷ Sdělení Komise o posilování evropské identity prostřednictvím vzdělávání a kultury (COM(2017) 673).

⁸ Bleskový Eurobarometr 455.

⁹ Sdělení Komise o investici do Evropské mládeže (COM(2016) 940).

¹⁰ Závěry Rady o strategických perspektivách pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže po roce 2018, květen 2017.

¹¹ Bleskový Eurobarometr 455; Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/data/database>).

¹² SWD(2017) 280 a SWD(2017) 281 o hodnocení strategie EU pro mládež.

¹³ Stanoviska členských států, Evropského parlamentu, Evropského výboru regionů a Evropského hospodářského a sociálního výboru, jakož i výsledky strukturovaného dialogu, pracovních skupin, on-line konzultací a konference zúčastněných stran. Viz doprovodný pracovní dokument útvarů o výsledcích otevřené metody koordinace v oblasti mládeže na období 2010–2018

¹⁴ http://europa.eu/youth/have-your-say/new-narrative-for-europe_cs

- odstranit překážky a **usnadnit dobrovolnictví a solidární mobilitu**
- provést **program práce s mládeží** s cílem zvýšit uznávání neformálního učení,
- posílit vazbu mezi politikou EU v oblasti mládeže a souvisejícími programy EU (**Erasmus+ a Evropský sbor solidarity**).

2. Zapojovat. Propojovat. Posilovat.

Spolupráce EU v oblasti mládeže by měla co nejvíce využívat potenciál politiky mládeže. Může podporovat účast mládeže na demokratickém životě v souladu s článkem 165 Smlouvy o fungování EU. Může také podporovat zapojení do společnosti, jakož i občanské a sociálně-vzdělávací aktivity (práci s mládeží), které mladým lidem poskytují životní dovednosti, a působí jako most do společnosti, zejména pro znevýhodněnou mládež.

Cílem strategie v nadcházejících letech je:

- umožnit mladým lidem, aby se stali **tvůrci svého vlastního života, budovali svou odolnost** a aby byli vybaveni dovednostmi pro život, které jim pomohou vyrovnat se s měnícím se světem,
- podporovat mladé lidi v tom, aby se stali **aktivními občany, nositeli solidarity a pozitivních změn** pro komunity po celé Evropě, inspirovanými hodnotami EU a evropskou identitou,
- pomoci předcházet **sociálnímu vyloučení mládeže**,
- zlepšit **dopad politických rozhodnutí na mladé lidi** prostřednictvím dialogu a zohledňováním jejich potřeb napříč odvětvími.

Za tímto účelem bude spolupráce v oblasti mládeže provádět činnosti shrnuté do třech oblastí.

ZAPOJOVAT: podpora účasti mládeže na demokratickém životě

PROPOJOVAT: sdružování mladých lidí v rámci EU i mimo ni s cílem podporovat dobrovolnické zapojení, mobilitu v oblasti vzdělávání, solidaritu a interkulturní porozumění

POSILOVAT: podpora posilování postavení mládeže prostřednictvím kvality, inovace a uznávání práce s mládeží

V rámci strategie bude věnována zvláštní pozornost:

Oslovení všech mladých lidí: mělo by se usilovat o zlepšení vyhlídek všech mladých lidí bez ohledu na jejich zázemí nebo společenské postavení. Program Erasmus+ Mládež má schopnost oslovit mladé lidi s omezenými příležitostmi, kteří tvoří více než 36 % jeho příjemců¹⁵. Přesto je zapotřebí provést více opatření k tomu, aby byla politika EU v oblasti mládeže program Erasmus+ skutečně inkluzivní.

Propojování globální a místní úrovně: mladí lidé jsou odhodláni zabývat se globálními problémy, zejména cíli udržitelného rozvoje. Naopak posilování postavení mládeže začíná na místní úrovni a závisí na různorodé situaci mladých lidí. Spolupráce EU v oblasti mládeže by měla být lépe propojena s tvůrci politik a odborníky na regionální a místní úrovni a měla by podporovat občanské iniciativy mládeže.

¹⁵ Výroční zpráva programu Erasmus+ za rok 2016.

... a virtuálnímu světu: digitální technologie způsobily v mnoha ohledech revoluci v životě mladých lidí a politiky musí brát v úvahu jak jejich příležitosti, tak i výzvy, a to využitím potenciálu sociálních médií, vybavením mladých lidí digitálními dovednostmi a podporováním kritického myšlení a mediální gramotnosti.

2.1 ZAPOJOVAT

Na pozadí úvah o budoucnosti Evropy je nyní načase **naslouchat mladým lidem a povzbuzovat je** k tomu, aby uskutečňovali své sny.

Mnozí se chtějí zapojit do politického života, ale očekávají, že jejich názor bude vyslyšen. Přestože se často zapojují do voleb či politických stran méně než starší skupiny, projevují zájem o politiku a mají nejvíce pozitivní pohled na EU. Pocit, že jsou občany EU, je silnější mezi lidmi narozenými po roce 1980 (73 %) než mezi lidmi narozenými před rokem 1946 (54 %)¹⁶. Jak je zdůrazněno ve zprávě o občanství EU z roku 2017¹⁷, zapojení mládeže má zásadní význam s ohledem na volby do Evropského parlamentu v roce 2019.

Politika EU v oblasti mládeže v současnosti zapojuje mladé lidi prostřednictvím strukturovaného dialogu¹⁸, který od roku 2010 oslovil více než 200 000 z nich. Zatímco se dialog stal vlivným nástrojem, Komise navrhuje učinit další krok a obnovit jej. Na základě poznatků získaných z projektu „Nový způsob prezentace významu Evropy“ by měla **rozšířit svůj dosah** mimo mládežnické organizace působící v oblasti otázek EU a zahrnout rozmanitější publikum, a to i na místní úrovni. Měla by se lépe zaměřit na znevýhodněné skupiny, například v návaznosti na strategie pro začlenění a rozmanitost¹⁹ v rámci programu Erasmus+, a zároveň využít odborných znalostí mladých odborníků a výzkumných pracovníků. Kromě oceňovaných konferencí a setkání mládeže v EU bude dialog EU v oblasti mládeže **zahrnovat nové a alternativní formy účasti, včetně online kampaní**, a konzultace prostřednictvím digitálních platform připojených k Evropskému portálu pro mládež. Tento dialog bude koordinován na úrovni EU, využíván mládeží na všech úrovních a bude podporován vnitrostátními pracovními skupinami, které budou mít lepší monitorovací mechanismy. Z hlediska dopadu by měl být **transparentní a viditelný**. Přístup ke kvalitním informacím je nezbytný k tomu, aby si mladí lidé mohli utvářet stanoviska založená na skutečnostech a argumentech.

Spolupráce na úrovni EU se zaměří na:

- **zahájení nového dialogu EU s mládeží**, který umožní různým zástupcům z řad mladých lidí zapojit se do utváření politik EU,
- **konsolidaci Evropského portálu pro mládež** jakožto jediného digitálního vstupního místa, prostřednictvím kterého se mladí lidé mohou zapojit do činnosti EU,
- **zvyšování účasti mládeže** na demokratickém životě, včetně přístupu ke kvalitním informacím potvrzeným důvěryhodnými zdroji, a podporu účasti v **evropských a jiných volbách**,

¹⁶ Standardní Eurobarometr 86, 2016.

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-118_cs.htm

¹⁸ Strukturovaný dialog je konzultačním procesem pro mládež v rámci strategie na období 2010–2018.

¹⁹ http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

- podporu učení se aktivnímu zapojení a zvyšování zájmu o participativní činnosti v Evropě i mimo ni prostřednictvím programu **Erasmus+**.

Členské státy by se měly zaměřit na:

- **podporování dialogu a participativních mechanismů na všech úrovních rozhodování**, například prostřednictvím rad mládeže, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována mechanismům zpětné vazby a oslovování mládeže z různorodého prostředí. To by mohlo zahrnovat podporu veřejným orgánům při uplatňování participativních postupů, například pomocí souborů nástrojů,
- **podporování sociálního a občanského zapojování mladých lidí**, včetně účasti v mládežnických organizacích nebo online aktivismu,
- **pomoc při přípravě mladých lidí na zapojení** prostřednictvím práce s mládeží, mládežnických parlamentů či simulací, činností v oblasti občanské výchovy a mediální gramotnosti v součinnosti s formálním vzděláváním a veřejnými orgány,
- zkoumání inovativních a alternativních **forem demokratické účasti**,
- **využívání nástrojů na podporu diskuse** o EU, jako například soubor nástrojů vyvinutý v rámci projektu „Nový způsob prezentace významu Evropy“.

2.2 PROPOJOVAT

Strategie pro mládež bude podporovat **příležitosti**, které mladým lidem umožní na vlastní kůži zažít výměny, spolupráci a občanské aktivity v evropském kontextu.

Program Erasmus+, jeden z nejúspěšnějších nástrojů EU, pomáhá mladým lidem rozšiřovat obzory a vytvářet kontakty po celém světě i mimo něj. Od roku 2014 do roku 2020 získá prostřednictvím výměn mládeže a dobrovolnictví více než 500 000 účastníků zkušenosti a dovednosti v zahraničí. Virtuální výměny programu Erasmus+²⁰ umožňují dialog mezi mládeží v EU a v zemích jižního Středomoří. Takovéto zkušenosti zvyšují zaměstnatelnost a pomáhají rozvíjet porozumění evropským hodnotám a toleranci²¹. EU by měla **rozvíjet inovativní způsoby sdružování mladých lidí** a zároveň využívat dobře ověřené formáty, jako jsou výměny mládeže a spolupráce mezi mládežnickými organizacemi.

Mladí lidé se stále více zapojují do dobrovolnictví²², avšak pouze 8 % tak činí v zahraničí. EU podporuje dobrovolnictví již více než dvacet let. Tato podpora by nyní měla být rozšířena tak, aby mládeži nabízela nové příležitosti pro vyjádření solidarity (například pracovní místa nebo stáže) v rámci Evropského sboru solidarity. Komise by měla za účelem **plného využití potenciálu** této strategie a zajištění zahraničních zkušeností pro národní systémy spolupracovat s členskými státy na vytvoření podporujícího politického, právního a administrativního prostředí.

²⁰ <https://europa.eu/youth/erasmusvirtual>

²¹ http://www.researchyouth.net/documents/ray_policybrief_2014.pdf

²² Za posledních 12 měsíců se na dobrovolné činnosti podílelo 31 % mladých lidí (nárůst o 6 bodů od roku 2014, Eurobarometr 455).

Spolupráce na úrovni EU se zaměří na:

- **propojování mladých lidí v rámci Evropy a mimo ni** s přihlédnutím ke zkušenostem získaným prostřednictvím programu „**Evropská mládež spolu**“²³, vytváření sítí mladých lidí z různých částí Evropy, **virtuálním výměnám** programu Erasmus+ a dalším akcím v rámci programu Erasmus+ Mládež,
- **podpora provádění programu Evropského sboru solidarity** prostřednictvím spolupráce v oblasti politiky a budování komunit, a to zejména prostřednictvím **aktualizace a rozšíření doporučení Rady z roku 2008 o přeshraniční mobilitě dobrovolníků** a další posilování potenciálu **portálu Evropského sboru solidarity** pro oslovování mládeže a pomoc při budování komunit,
- **zvyšování účasti na přeshraniční mobilitě v oblasti vzdělávání a solidarity** v rámci programu Erasmus+ a **Evropského sboru solidarity** s důrazem na mladé lidi s omezenými příležitostmi.

Členské státy by se měly zaměřit na:

- **podporování zapojení mladých lidí do solidárních činností:** Propagování režimů podpory a budování kapacit organizací působících v této oblasti, zvyšování povědomí o příležitostech a poskytování informací o právech a výhodách v rámci dobrovolnictví nebo občanské služby. Při vytváření vnitrostátních programů by členské státy měly usilovat o komplementaritu a součinnost s Evropským sborem solidarity,
- **přezkoumání a odstranění právních a administrativních překážek přeshraničních solidárních činností:** Členské státy by měly identifikovat překážky bránící mladým lidem ochotným zapojit se do přeshraniční dobrovolnické činnosti (co se týká sociálních dávek, zdravotního pojištění atd.) a zavázat se k jejich odstranění,
- **prosazování uznávání dobrovolnických zkušeností a uznávání výstupů v oblasti učení:** dovednosti, které dobrovolníci rozvíjejí, si zaslouží uznání na trhu práce, mimo vlastní hodnotu, jež dobrovolnictví společnosti přináší.

2.3 POSILOVAT

Práce s mládeží má jedinečný přínos pro přechod mladých lidí do dospělosti²⁴, neboť jim poskytuje bezpečné prostředí, ve kterém zvyšují své sebevědomí a učí se neformálním způsobem. O práci s mládeží se ví, že mladým lidem poskytuje klíčové schopnosti a dovednosti, jako je týmová práce, interkulturní kompetence, řízení projektů, řešení problémů a kritické myšlení. V některých případech působí práce s mládeží jako cesta

ke vzdělání, odbornému vzdělání nebo práci, čímž předchází vyloučení.

Aby bylo možné těžit z těchto přínosů, **je potřeba většího uznání** pro neformální učení prostřednictvím práce s mládeží, která je obzvláště přínosná pro osoby s nízkou formální

²³ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/european-youth-together-eacea162018_en

²⁴ Odborná skupina pro přínos práce s mládeží a neformálního a informálního učení k řešení problémů, kterým čelí mladí lidé, zejména pokud jde o přechod ze vzdělávání do zaměstnání. http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/contribution-youth-work-summary_en.pdf

kvalifikaci, jakožto způsob, jak zvýšit svoji zaměstnatelnost a podnikatelské dovednosti. Uznávání může být vylepšeno systematictějším využíváním **kvalitních nástrojů**.

Na druhou stranu, samotní pracovníci s mládeží se musí přizpůsobit měnícím se potřebám a návykům mladých lidí a **technologickým změnám**. Pracovníci s mládeží musí zlepšit své dovednosti, aby porozuměli otázkám, se kterými se mladí lidé setkávají on-line, a využívali nové příležitosti nabízené digitálním učením v souladu s Evropským rámcem digitálních kompetencí pro občany²⁵ a s akčním plánem digitálního vzdělávání²⁶. Práce s mládeží se v mnoha částech Evropy potýká s finančními škrty²⁷, a proto jsou tyto investice často náročné.

Spolupráce na evropské úrovni se zaměří na provádění plánu pro práci s mládeží v oblasti kvality, inovací a uznávání práce s mládeží:

- vypracování a šíření **praktických souborů nástrojů** pro kvalitní práci s mládeží,
- podporu činností občanské společnosti zaměřených na **uznání, inovace a budování kapacit v oblasti práce s mládeží** v rámci programu Erasmus+,
- podporu vzájemného učení a shromažďování materiálů v oblasti **digitální práce s mládeží, dovedností pracovníků s mládeží a financování práce s mládeží**.

Členské státy by se měly zaměřit na:

- **Zvyšování kvality:** kvalitní nástroje a systémy používané při odborné přípravě pracovníků s mládeží by měly odpovídat měnícím se okolnostem života mladých lidí a měly by být lépe integrovány do širšího kvalitativního rámce na podporu organizací.
- **Přizpůsobování se digitálním příležitostem:** struktura, metody a komunikační kanály práce s mládeží by se měly přizpůsobit digitálnímu světu: měly by využívat technologie a pedagogické postupy ke zvyšování přístupu a pomáhat mladým lidem při zacházení s digitálními prostředky. Digitální práce s mládeží by měla být začleněna do odborné přípravy pracovníků s mládeží a tam, kde existují, do profesních a odborných standardů.
- **Podporu uznávání:** Aby se pro mladé lidi zapojující se do práce s mládeží zvýšila její hodnota, je třeba vyvinout příslušné a akceptované nástroje uznávání v souladu s doporučením Rady o uznávání neformálního a informálního učení a agendou pro rozvoj nových dovedností.²⁸
- **Oslovování všech mladých lidí, a zejména těch s omezenými příležitostmi:** Práce s mládeží má jedinečný potenciál oslovit ty nejzranitelnější osoby a ošetřovat jejich individuální potřeby.

²⁵ Známy také jako DigComp

²⁶ COM(2018) 22 final.

²⁷ Studie „Práce s mladými lidmi: hodnota práce s mládeží v EU“, ICF-GHK, 2014, Evropská komise.

²⁸ „Vzdělávání a odborná příprava 2020“ (2015/C 417/04), nová agenda dovedností pro Evropu, COM(2016) 381.

3. Efektivní, cílené a společné provádění napříč odvětvími

3.1 Práce napříč odvětvími

Situace mládeže v Evropě je různorodá a vyznačuje se problémy, které je třeba řešit v různých oblastech politiky. Navzdory pozitivním trendům, jako je větší účast na vysokoškolském vzdělávání, snížení podílů mladých lidí, kteří předčasně ukončí školní docházku, a snižování (byť stále vysoké) míry nezaměstnanosti mládeže,²⁹ přetrvávají velké výzvy, které jsou navíc často vzájemně propojené. Patří k nim velmi vysoká míra nezaměstnanosti mladých lidí v některých členských státech, regionech a skupinách, rostoucí chudoba mládeže, nejistá pracovní místa, nerovný přístup ke kvalitnímu vzdělání nebo otázky související se zdravím.

V tomto kontextu je řešení nezaměstnanosti mládeže a vysoké míry mladých lidí, kteří nestudují, nejsou zaměstnáni ani se neúčastní odborné přípravy (tzv. NEET), prioritou EU podporovanou konkrétními iniciativami: více než 3,5 milionu mladých lidí těžilo každoročně ze záruk pro mladé lidi zahájených v roce 2013. Evropský sociální fond a Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí společně investují 14,5 miliardy EUR přímo do opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí mezi lety 2014 a 2020. Navzdory pokroku zdůrazňovala strategie EU pro mládež a hodnotící zpráva o provádění záruky pro mládež v členských státech potřebu stavět mosty mezi mládeží a zaměstnaneckým sektorem a volit efektivnější způsoby oslovování mladých lidí, kteří nestudují, nejsou zaměstnáni ani se neúčastní odborné přípravy (tzv. NEET) a potýkají se s mnoha překážkami. Kromě toho akční plán na integraci státních příslušníků z třetích zemí³⁰ a sdělení o ochraně migrujících dětí³¹ uznává důležitost podpory integrace mladých migrantů a uprchlíků.

Ne všechny z osmi oblastí působení³² přinesly podobně pozitivní výsledky; podle hodnocení byly příliš široké. Žádný z členských států se nezabýval všemi těmito oblastmi, neboť neměly napříč státy stejný význam.

Pro zvýšení účinnosti Komise navrhuje dvojí přístup:

1) posílit perspektivu mladých lidí v různých oblastech politiky na úrovni EU, a to:

- **zajištěním toho, aby při tvorbě politik EU byly vyslyšeny obavy mladých lidí**, a to zejména prostřednictvím **koordinátora EU pro mládež**, který by byl kontaktní osobou Evropské komise a viditelným referenčním bodem pro mladé lidi. Úkolem koordinátora EU pro mládež by bylo poskytovat odpovědnému komisaři poradenství v oblasti politiky mládeže, přispívat k zajištění koordinace a soudržnosti a zvyšovat povědomí o činnostech EU v této oblasti v úzké spolupráci s institucemi a agenturami EU, jakož i s členskými státy; a sdílet výstupy dialogu EU s mládeží a dávat mladým lidem zpětnou vazbu, i prostřednictvím Evropského portálu pro mládež a platformy strategie EU pro mládež³³,

²⁹ Doprovodný pracovní dokument útvarů o situaci mladých lidí v EU.

³⁰ COM(2016) 377

³¹ COM(2017) 211 final

³² Vzdělávání a odborná příprava, zaměstnanost a podnikání, zdraví a blahobyt, participace, dobrovolnické aktivity, sociální začleňování, mládež a svět, kreativita a kultura.

³³ Koordinátor EU pro mládež by byl poradce pracující v útvech, podporovaný Generálním ředitelstvím, v jehož gesci je politika mládeže. Úkolem koordinátora by bylo vedení dialogu EU s mládeží na straně Komise, zpracování názorů mladých lidí a výsledků dialogu EU s mládeží, aby je bylo možno sdílet s příslušnými útvary Komise a propojovat s Evropským parlamentem a tvůrci vnitrostátní politiky. Koordinátor by rovněž sloužil jako první kontaktní osoba pro mladé lidi a jejich zástupce a řídil by informační a komunikační kampaně zaměřené na mladé lidi ve spolupráci s dalšími relevantními částmi Komise.

- zvyšováním **transparentnosti kroků EU** na podporu mladých lidí, včetně sledování výdajů EU na mladé lidi³⁴,
- podporováním **participativních modelů tvorby politik** zahrnujících mladé lidi, jako jsou **laboratoře politiky mládeže**³⁵,
- **podporováním členských států při vytváření politik v oblasti mládeže** prostřednictvím shromažďování materiálů, vzájemného učení a sdílení osvědčených postupů, včetně nových nástrojů, jako jsou vzájemné hodnocení a vzájemné poradenství,
- přispíváním prostřednictvím nástrojů pro spolupráci s mládeží, jako je vzájemné učení, materiály, koordinátor nebo dialog, k **iniciativám na podporu mládeže napříč odvětvími**, jako např. záruka pro mládež, Síť Euro-učňů³⁶ a Tartuská výzva pro zdravý životní styl³⁷.

2) zúžit zaměření strategie: Komise vyzývá členské státy, aby se zaměřovaly na cílená opatření, která převádějí priority EU do národního kontextu, a která budou uvedena v **národních akčních plánech**.

Tyto plány by měly vycházet ze spolupráce napříč odvětvími mezi mladými lidmi a dalšími oblastmi politiky, stavět na stávajících mechanismech správy, například jako součást vnitrostátního plánu záruky pro mládež.

Měly by zajistit pevné propojení mezi **činnostmi nadnárodní spolupráce**³⁸ vnitrostátních agentur, které provádějí program Erasmus+, a oblastmi definovanými ve vnitrostátních akčních plánech, aby se zlepšila soudržnost mezi politikou a prováděním programu.

Měla by být posílena **spolupráce mezi odvětvími na všech úrovních rozhodování** hledající součinnost, komplementaritu činností a zahrnující větší zapojení mladých lidí. Členské státy by měly povzbuzovat mládež a další zúčastněné strany k vytváření společných iniciativ například v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, digitálních technologií, sportu či udržitelnosti a mezinárodní spolupráce, a to při plném využití potenciálu financování EU.

Během „Roku naslouchání 2017“ zúčastněné strany upozornily na tyto problémy, které by mohly sloužit jako oblasti pro opatření k začleňování: vzdělávání – odborná příprava; zaměstnanost – podnikání; zdraví, včetně duševního zdraví; chudoba – sociální vyloučení;

³⁴ To by se týkalo financování zaměřeného na jednotlivce, a to i pomocí odhadů, aby se zamezilo vytváření dodatečné administrativní zátěže, pokud jde o podávání zpráv a shromažďování údajů, a to zejména u programů, jako je zmiňovaný program Erasmus+, Evropský sbor solidarity; Program pro zaměstnanost a sociální inovace; program Horizont 2020; Kreativní Evropa; Evropa pro občany; Práva, rovnost a občanství; Program EU v oblasti zdraví; Erasmus pro mladé podnikatele (COSME); Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí; evropské strukturální a investiční fondy; režim pro mladé zemědělce (společná zemědělská politika); humanitární dobrovolníci EU; evropský nástroj sousedství;

³⁵ První laboratoř politiky mládeže se konala v roce 2017 a zahrnovala tři sousední země: <https://blogs.ec.europa.eu/eupolicylab/>

³⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=cs>

³⁷ https://ec.europa.eu/sport/news/20170922-ewos-navracsics-health-call-tartu_en

³⁸ Činnosti organizované národními agenturami programu Erasmus+.

integrace mladých lidí přistěhovaleckého původu³⁹; internet – mediální gramotnost; udržitelnost – změna klimatu.

3.2 Víceúrovňové a participativní řízení

Řízení bude zlepšeno prostřednictvím:

Tvorby politiky a monitoringu založených na důkazech: účinné provádění se opírá o silné důkazy. **Přehled ukazatelů v oblasti mládeže** se stal oceňovaným nástrojem monitoringu trendů situace mládeže. Spolupráce EU by měla dále zkoumat využití **ukazatelů politik** pro monitoring provádění strategie⁴⁰. V roce 2019 bude proveden přezkum politik výzkumných projektů financovaných EU, aby byly zjištěny příslušné údaje pro tuto oblast.

Zaměření a pružnosti: strategie se zaměří na sdílené priority EU v oblasti mládeže ve všech členských státech, přičemž bude zároveň umožňovat pružnost při prosazování opatření k začleňování s cílem přizpůsobit priority EU vnitrostátním podmínkám. Očekává se, že Rada s Komisí stanoví **pracovní plány EU** třikrát za rok.

Participativního řízení: nová **platforma** poskytne zúčastněným stranám vlivnější roli při koordinaci provádění strategie a nabídne příležitosti k výměně informací o činnostech a výsledcích. Komise uspořádá zvláštní setkání zástupců mládežnických organizací, organizací občanské společnosti, institucí EU a sociálních partnerů.

Zjednodušeného podávání zpráv a hodnocení: Komise předloží zprávu o provádění každé tři roky, a to na základě informací poskytnutých členskými státy, portálu wiki zaměřeného na mládež⁴¹ a ukazatelů. Ta bude zahrnovat informace o využívání programů EU při dosahování cílů politiky. Komise provede v roce 2023 průběžné hodnocení, případně také přezkum v roce 2024. Členské státy se vyzývají, aby učinily totéž.

Vzájemného učení a šíření: odborné skupiny budou nadále rozvíjet politické vedení, praktické nástroje a budou sdílet osvědčené postupy; strategie nabídne nové nástroje pro vzájemné učení, jako jsou vzájemné hodnocení a vzájemné poradenství. Bude usilovat o systematictější přístup ke kvalitním informacím o mládeži, oslovování a šíření, přičemž bude vycházet ze svých stávajících sítí.

Mobilizace programů a fondů EU: strategie bude podporovat efektivní využívání programů a fondů EU, jako jsou Erasmus+, Evropský sbor solidarity, evropské strukturální a investiční fondy, Horizont 2020, včetně akce „Marie Curie-Sklodowska“, Kreativní Evropa a navazujících programů. Komise vyzývá členské státy k tomu, aby prozkoumaly součinnost mezi zdroji financování na úrovni EU, na vnitrostátní, regionální a místní úrovni.

Závěry a další kroky

Mladí lidé mají legitimní ambice ohledně své budoucnosti v Evropě. Evropa jim zase musí nabídnout lepší životní šance a reagovat na jejich obavy.

Strategie vytvoří silnější vazbu mezi EU a mladými lidmi prostřednictvím inkluzivních a digitálních způsobů dialogu, přinese skutečné výsledky pomocí zaměřených priorit a opatření

³⁹ Mladí lidé narození v zahraničí a místní s rodiči narozenými v zahraničí představovali v roce 2014 20 % lidí ve věku 15–29 v EU a očekává se, že tento podíl bude rychle narůstat v důsledku příchodu migrantů od počátku tisíciletí.

⁴⁰ Návrh je zahrnut v doprovodném pracovním dokumentu útvarů o výsledcích otevřené metody koordinace.

⁴¹ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki>

a vytvoří efektivnější strukturu pro zachycování a předávání myšlenek mladých lidí a sdílení informací o opatřeních přijatých v jejich prospěch.

To vše bude podpořeno silnějšími vazbami na finanční prostředky EU. Strategie pro mládež bude také usilovat o větší odpovědnost zúčastněných stran prostřednictvím většího zapojení mládeže a nových platforem na úrovni EU i mimo ni. Díky flexibilnímu stanovení priorit a provádění na úrovni EU bude relevantnější ve vztahu k místním podmínkám při současném respektování pravomocí každé úrovně správy a s podporou Evropské komise.

Komise vyzývá Radu, aby podpořila navrhovanou strategii EU pro mládež na období 2019–2027 v návaznosti také na cíle mládeže⁴² navržené na konferenci EU o mládeži v dubnu 2018.

Rada se dále vyzývá k přijetí pracovního plánu na období 2019–2021 s přihlédnutím k opatřením navrženým v tomto sdělení a rozpracovaným v pracovním dokumentu útvarů o výsledcích otevřené metody koordinace.

⁴² <http://www.youthgoals.eu/>